

AV TUVA BJØRKVOLD, FORFATTER, RESSURSLÆRER
FOR NYSGJERRIGPER OG HØGSKOLEKTOR I
NORSK VED HØGSKOLEN I OSLO

Hvorfor Lesekrok i Nysgjerrigper?

Lesing er en av fem grunnleggende ferdigheter som er innført med Kunnskapsløftet. Lesing er ikke lenger noe som bare er norsklærers ansvar. Nå er alle lærere leselærere. Men hva betyr det egentlig i praksis? Hvordan kan man jobbe med lesing i alle fag?

Det viktigste elevene kan lære, er at de ikke alltid skal lese på samme måte. Å lete etter fakta i en tekst krever en annen form for lesing enn det å lese for underholdningens skyld. Derfor må elevene få et verktøy for å lese hensiktsmessig, og å få med seg det de leser.

Nysgjerrigper vil med Lesekroken gi tips til hvordan tekstene i Nysgjerrigperbladet kan brukes til å øke elevenes lesekompetanse. Til hvert blad får du en ny utgave av Lesekroken med utgangspunkt i en av artiklene fra bladet.

Lesekroken består av tre typer oppgaver. Den ene går på en lesestrategi, den andre går på å lese mellom linjene (detektivlesing). I tillegg vil det være en oppgave som tar i bruk andre innfallsvinkler. Hver gang vil det være en kort teoretisk tilnærming til hvorfor oppgavene er laget som de er.

UNDERVISNINGSSOPPLEGG TIL ARTIKKELEN «SVAMP TIL KAMP» I NYSGJERRIGPER NR. 3-11.

Førlesing

Leseforskere har funnet ut at å aktivere forforståelsen trolig er den mest effektive faktoren for å øke leseforståelsen. Om elevene har noen knagger å henge teksten på, blir det enklere å få med seg innholdet. Å venne seg til ulike førlesingsstrategier er derfor en god investering.

For å få hjelp av forforståelsen må man få fram relevante assosiasjoner. Om elevene leser tittelen «Svamp til kamp» og ser for seg elever og lærere som kaster svamp i klasserommet, vil denne forforståelsen komme i veien for det de egentlig skal lese om. Derfor er det viktig å styre elevene i riktig bane, samtidig som de selv får bidra med det de sitter inne med av erfaring og kunnskap om emnet.

I førlesefasen skal man ikke nærlese teksten, men se på bilder og overskrifter. Samtidig bør man prøve å gjette seg fram til hva teksten kan handle om. Bruk gjerne noe tid på dette, la elevene formulere et par setninger som setter i gang de riktige tankene. Når elevene slippes løs til å lese, vil de være opptatt av å se om antakelsene stemmer.

FOTO. SHUTTERSTOCK

Om Nysgjerrigper

Nysgjerrigper er Forskningsrådets tiltak for elever og lærere i barneskolen. Hovedmålet er å oppmuntre barn og unge til å ta vare på og dyrke sin nysgjerrighet, forskertrang og fantasi. Nysgjerrigper vil øke interessen for forskning og vitenskap – og håper flere unge mennesker velger forskning som karrierevei.

I tillegg til et eget vitenskapsmagasin inkluderer tiltaket nettsted og ulike lærertilbud – blant annet veiledning til hvordan barn kan arbeide med et forskningsprosjekt.

Les mer om tiltakets tilbud og aktiviteter på nysgjerrigper.no

Oppgaver til «Svamp til kamp»

1.

Førelsing

1.

Se på de tre bildene øverst på siden.
Finn tre ting disse svampene har til felles.

2.

Tror du svamper er dyr eller planter?

3.

Les overskriften. Hvem eller
hva tror du svampene
kjemper mot?

2.

Detektivlesing

1. Hvordan skaffer svampen seg mat?

2. Hva skiller svamper fra mer
avanserte former for flercellede dyr?

3. Hvilke fiender er svampstoffet
effektivt forsvar mot?

3.

Letekryss

I letekrysset er 16 av de 17
ordene i lista til venstre gjemt.
De står vannrett og loddrett.

Hvilket ord mangler?
Marker også hvor ordene
står i artikkelen
«Svamp til kamp».

l	a	b	o	r	a	t	o	r	i	u	m
v	f	a	r	v	a	n	n	d	y	r	e
e	t	k	j	e	m	i	s	o	p	p	d
v	e	t	g	i	f	t	i	g	a	e	i
k	r	e	f	t	c	e	l	l	e	r	s
m	a	r	i	n	e	s	v	a	m	p	i
e	s	i	n	f	e	k	s	j	o	n	n
f	l	e	r	c	e	l	l	e	d	e	t
f	o	r	s	k	e	r	e	v	a	n	n